

Angela Merkel no va tenir un bon aniversari: el 18 de setembre, un any després de la seva victòria sobre Gerhard Schröder, es va llevar amb la ultradreta instal·lada a casa i amb Klaus Wowereit, socialdemòcrata i homosexual, com a contracandidat virtual, després de ser reelegit alcalde a Berlín, la capital on té la Cancelleria. L'economia va bé i això és la qüestió principal, diuen alguns analistes. Una gran coalició mata la passió per la política i fa que l'elector s'escapi, opinen d'altres.

Wowereit, l'estrella que fa la guitza a Merkel

“**S**crà un homosexual el proper canceller?”, demanava aquests dies el diari més llegit d'Europa, *Bild*, en el to populista i les ressonàncies dretanes que el caracteritzen, amb una foto de Wowereit tendrament abraçat al seu company, el neurocirurgià Jorn Kubickei, en la reelecció com a alcalde governador de la capital, el passat 17 de setembre. De cop, sembla que preocupava més la possibilitat virtual que a Wowereit se li acudeixi lluitar per la Cancelleria –quan teòricament a Merkel li queden encara tres anys llargs de legislatura– que la realitat immediata del desembarcament de la ultradreta a Mecklemburg–Pomerània Occidental, l'estat de l'est alemany d'on la cancellera és originària.

No és, ni de bon tros, la primera vegada que *Bild* col·loca Wowereit a la seva portada i recorda als seus milions de lectors la seva més que assumida i ben portada homosexualitat. La pregunta del *Bild* era evidentment malintencionada i amb moltes cues: Alemanya es va “empassar” una dona i de l'est a la Cancelleria, ara fa un any. “Està preparada per a un nou cop?”, semblava demanar el diari al ciutadà. “No convindria aturar ara aquest perill, abans no ens acostumem i ens sembli normal?”, seria la segona qüestió subliminal.

L'alcalde berlinès va arribar a la casa gran de la capital apuntalat en la frase que el va fer famós de la nit al dia –“Sóc homosexual, què passa?”–, pronunciada el dia en què el partit el va proclamar candidat a l'alcaldia, el 2001. Des d'aleshores, la premsa sensacionalista s'ha encaparrat a difondre la imatge del *bon vivant* Wowereit, convertit en rei de totes les festes de la ciutat o al cap de desfilades gais. “M'agrada divertir-me, què passa?”, respon quan se li pregunta si no surt massa de nit i si això no li treu forces per fer la feina de l'endemà.

Homosexual, divertit, carismàtic i, a sobre, eficient: això és el que no perdona *Bild* a Wowereit. Hauria estat relativament fàcil tirar per terra la credibilitat de Wowereit, insistir a advertir que una ciutat endeutada fins a les orelles no es pot permetre un alcalde de festa en festa. El problema és que *Wowi*, com li diuen a la ciutat, no és només el *party boy* de la premsa sensacionalista. És un dels polítics més intel·ligents del Partit Socialdemòcrata (SPD), sap més de finances que molts que es proclamen experts i quan es posa a parlar de debò deixa en evidència els seus crítics.

Això és el que realment fa por d'aquesta nova estrella de l'SPD. Berlín té un deute de 60.000 milions d'euros, és una capital pobra i desindustrialitzada

en una superpotència, però aquesta realitat no és producte dels cinc anys de gestió Wowereit al cap d'un govern en coalició amb els postcomunistes, sinó que ve de molt enrere. Reunificar la capital partida pel Mur va ser car i, a sobre, a la memòria de la ciutat és present encara que el seu predecessor, el conservador Eberhard Diepgen, va deixar el càrrec en trencar-se la seva coalició per un escàndol financer i bancari proporcionat al deute de la capital. Wowereit, en canvi, ha sabut treure partit de la frase “pobre, però *sexy*”, aplicada a Berlín.

Ni hi ha eleccions a la vista ni l'SPD de Wowereit prepara, que se sàpiga, el llançament d'un candidat. La legislatura no té ni un any de vida i, a més, aquest paper correspon, en teoria, a l'actual president de la formació, Kurt Beck, primer ministre de Renània Palatinat. No hi ha cap motiu per ficar-se en aquesta mena de pronòstics, més enllà del nerviosisme entre les files conservadores –i *Bild* les representa– al desgast de Merkel, un any després de guanyar per la mínima davant Schröder i d'haver-se col·locat, a cops de colze amb aquest, en la Cancelleria. Merkel fascina l'estranger, com demostra en els seus passeigs per cimeres i visites d'estat, però amb això no n'hi ha prou per governar a casa. La política exterior no mou el cor de l'electorat, sinó el dia a dia a casa.

El camí a la gran coalició no va ser fàcil. Va necessitar dos mesos per lligar el seu Govern, ha hagut de compartir decisions al cinquanta per cent amb l'SPD, i ara es troba amb el país avorrit de veure que no avancen les reformes i que la política no diverteix gens ni mica. L'economia va bé, és clar: l'atur ha anat baixant, a poc a poc, però de manera continuada; sembla que Ale-

manya tornarà aquest 2006 al bon camí de Maastricht, després de quatre anys de pecar amb un dèficit per damunt del 3% marcat, i l'economia creix, creix, creix, després de tres anys llarguíssims d'estancament.

La reactivació econòmica –en bona part, com a efecte de les reformes que va posar en marxa Schroder– no és acompanyada d'una reactivació política; al contrari: la gran coalició governa massa tranquil·la, sense marcatge real de l'oposició, convertida en una mena d'anècdota parlamentària, sense possibilitats reals d'incidir en les decisions del Govern. Què passa: doncs que el públic s'avorreix. Els índexs de participació electoral cauen, els votants fidels es queden a casa i el nous electors trien allò que fa més por als grans: els extrems.

La ultradreta a casa. Si Wowereit serà o no candidat a la Cancelleria, o si la resta d'Alemanya serà tan oberta com Berlín per deixar-se emportar pel seu encant, és cosa del futur virtual. El pitjor regal a Merkel en l'aniversari de la seva victòria li'l van donar a casa. El Partit Nacional Democràtic (NPD), la bèstia negra de la ultradreta alemanya, va entrar al Parlament regional de Mecklemburg-Pomerània Occidental. L'extremisme dretà va col·locar-se així en un altre *land* de l'antiga Alemanya comunista, el tercer, després que l'any passat aquest mateix partit aconseguís escons a Saxònia i que els seus col·legues de la Unió del Poble Alemany (DVU) ho fessin a Brandenburg.

Un cop més, la classe política democràtica va reaccionar amb alarma i mostres de preocupació, es van intercanviar retrets per les retallades d'ajuts que el Govern de Merkel havia anunciat per a les iniciatives cíviques que planten cara a la ultradreta, a pobles i ciutats, i es va constatar, en les anàlisis postelectorals, que la locomotora d'aquestes formacions són els nous votants.

Allà on empaita l'atur i la manca de perspectives, triomfen els nous líders extrems. Mecklemburg-Pomerània Occidental n'és un exemple: més del 18 per cent d'atur i un despoblament continuat, per manca de perspectives, especialment per al jovent. L'NPD, com la DVU, sedueixen els nous elec-

Klaus Wowereit ha estat reelegit alcalde de Berlín.

tors amb consignes cada cop més agosarades, amb la incorporació de reconeguts neonazis en les seves llistes. Inverteixen bona part de les partides pressupostàries que els correspon com a força parlamentària, d'escó en escó, en campanyes entre el jovent, com aquell qui diu a la porta de l'escola. Guanyen adeptes amb missatges xenòfobs en estats on, paradoxalment, el problema no és precisament l'arribada de nova immigració sinó el despoblament.

Els grans partits perden electorat, l'extremisme de dreta i l'abstenció guanyen terreny. Aquesta era una de les lectures de les passades eleccions regionals, a Berlín i Mecklemburg-Pomerània Occidental. Les generals de setembre del 2005 van donar com a resultat una gran coalició, com a única constel·lació possible per governar el

país, ja que cap de les grans formacions, ni els conservadors de Merkel ni l'SPD no van tenir prou vots per fer possible una reedició de l'esquema tradicional soci gran – soci petit. Un any després, aquestes dues gran formacions van rebre un nou vot de càstig. La reelecció de Wowereit va ser sobretot un èxit personal de l'alcalde, però el seu SPD va perdre deu punts a Mecklemburg. La Unió Cristianodemòcrata (CDU) de Merkel va tenir a Berlín el percentatge més baix de la seva història (21,3%) i, a més, també va quedar per sota del malmès SPD a l'estat de la cancellera. Sembla que Mecklemburg no entén què veu la resta del món de fascinant en aquesta dona crescuda en un dels seus poblets.

Gemma C. Serra
Berlín